

TRZEBA BYĆ KSIĘCIEM, BY DOBRZE POZNAĆ
NATURĘ LUDÓW... (MACHIABELLI) – WPŁYW
RZĄDZĄCYCH NA LOSY OBYWATELI

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń
Dorota Dąbrowska
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Trzeba być księciem, by dobrze poznać naturę ludów... (Machiavelli) – wpływ rządzących na losy obywateli

Klasa / czas trwania zajęć:

klasa I / 90 minut

Cele

Uczeń:

- interpretuje tekst literacki i retoryczny;
- odczytuje intencje nadawcy i ocenia je pod kątem etyki wypowiedzi;
- dostrzega związki pomiędzy literaturą a codziennymi sytuacjami komunikacyjnymi;
- uczy się odpowiedzialności za słowo;
- dostrzega siłę sprawczą języka;
- określa sytuację komunikacyjną i funkcje języka;
- rozróżnia i nazywa argumenty;
- zna i stosuje środki retoryczne;
- kształtuje umiejętność pracy w grupie i całym zespole.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z testami kultury;
- heureza;
- dyskusja;
- praca w grupach i zespołowa.

Środki dydaktyczne:

- Niccolò Machiavelli, *Księżę* (fragmenty);
- Andrzej Frycz Modrzewski, *O poprawie Rzeczypospolitej* (fragmenty).

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Uczniowie proponują skojarzenia ze słowami polityk i polityka, nauczyciel wypisuje propozycje w postaci socjogramu. Wskazują role polityków w państwie.

Część właściwa:

Uczniowie pracują w grupach – tworzą argumenty, w których ludzie interesują się lub nie interesują się polityką, przedstawiają je na forum i komentują opracowaną argumentację, a następnie cały zespół klasowy podaje propozycje do modelu idealnego polityka/władcy. Wszystkie informacje zostają zapisane przez nauczyciela na tablicy. Następnie uczniowie pracują w grupach i na podstawie traktatu Machiavellego

określają model władcy przedstawiony w utworze. Problemy, które uczniowie rozwiązują podczas pracy:

- koncepcję państwa,
- metody prowadzenia walki,
- stosunek władcy do społeczeństwa,

Uczniowie prezentują swoje odpowiedzi na forum klasy, wyciągają wnioski oraz podsumowują pierwszą część zajęć, zastanawiając się nad konsekwencjami życia w państwie rządzonym metodami księcia.

Druga część lekcji rozpoczyna się od wyjaśnienia znaczenia tytułu traktatu Modrzewskiego, następnie uczniowie, pracując w grupach, tworzą model władcy na podstawie przeczytanego tekstu, uczniowie wskazują funkcję odwołań antycznych w tekście mowy.

Część podsumowująca:

Uczniowie zastanawiają się nad tym, czy intencje mogą usprawiedliwiać zachowania nietyczne, porównują przedstawione modele, rozmawiają na temat etyki w polityce, odnoszą się do własnych doświadczeń komunikacyjnych.

Zadanie domowe:

Dokonaj interpretacji cytatu z tematu w odniesieniu do treści omawianych podczas lekcji.

Komentarz metodyczny:

Lekcja sprawdzi się w pracy z uczniami ze SPE ze względu na różnorodność metod pracy i angażowanie wielu procesów zmysłowych. Zastosowane w lekcji metody kształtują umiejętność pracy w grupie, która jest elementem ułatwiającym komunikację i wspólne dochodzenie do rozwiązania problemu, oraz wykorzystują formę prezentacji – stanowi to ważne elementy na rynku pracy, również w kontekście etyki słowa i odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Uczniowie mogą prezentować własne poglądy i odnosić się do znanych im sytuacji, co powinno skłaniać młodzież do aktywności. W czasie lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości

ucznia (np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zastosować zakreslenia), dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.